

Felvidéki Híradó.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Herceg Szász Coburg-Gothai Fülöp Ö királyi fensége védnöksége alatt álló Szittnya Osztályának közlönye.

Előzetesi ára:
 Egész évre . . . 3 lit - kr.
 Fél évre . . . 1 „ 50 „
 Negyed évre . . . 80 „

Felirat szerkesztők
VÖRÖS FERENCZ és NAGY ISTVÁN.
 A lap szellemi részét illető közleményeket kérik Tur-Szt-Mártonba küldeni
 Megjelenik minden **vasárnap.**

Hivatalos hirdetések díja:
 100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett szász szönel 50 krral több.

A Marezzius 15-ikét ünneplők figyelmébe!

A háborús hírek gyűrűlésével megcsappan az általános harci keif, lassab tempóban ver a „hause és basse“ rögtöni változásaitól izgatott börzész szíve, s a jövő termébe vetett nagyobb bizalommal fogja az ekeszarvát a szántóvót.

És bár „Magyarország esendes, újra esendes.“ mégis rövid napok múlva „forr szinte a vér az ereken“ s meleg áramlat, ugyanegy áramlat melegíti minden magyar kebelét.

Mi forralja? mi melegíti?
 A szabadság hajnalának emlékezete: előtűnik a Marezzius idusa. Felhangzik újból a „Talpra magyar, hí a haza“ Itt az idő, most vagy soha! „de a haza e hívő szózatára nem“ sikolt a harci síp,“ nem szökik ki hűvelődül vérontó szablya, csak a diszkardok egyenetlen csörtéséte íti meg füllinket, amint százan meg ezren, száz és ezer helyen ünnepi háladásra gyüllink egybe Istennek házában, vagy szabad ege alatt áldozandók a dősö mltnak.

Ajkunkra vesszük a „s z a b a d s á g“ -ot, lelkesen zengjük gyűjtő dalaít, de megvédésére nem karddal kelünk sikra, hanem a szellem fegyverrel.

Örizzük meg híven a piros lobogó szent emléket, de dolgozzunk a béke olajága égise alatt, hogy ne a harzi mének lába dtbürgéséttől, de az arany kalászt kivérő eséplő lítéséttől rengjen az édes anyaföld.

Ámde ez áldásos béke idején meg ne feledkezzünk azokról, kik e szellemi harcok korszakát vérrrel szereztek meg nekünk, fegyverrel vívták ki

számunkra: a szabadságharcz bajnokairól.

Nagyobb része ott porlik már az édes anyaföldön, melyért éltét kozkázta, vért ontá; csak aránytalan csekély részét tisztelhetjük közörtltnk, s ezek közül is hányat mint tehetetlen aggot, szegény sorstüldözöt, kinek még a betevő falatja is kolduskényér számba megyen.

Ha egy szívvel lélekkel zengedezük a „Talpra magyar“, ha közakarattal sorakozunk csoportokká honvélsirok fölött, ha pohárkozzunk eltejtük a hazát, jussón esztinkbe, hogy . . . „utza szögletén til a csonka lős“ . . .

Nincsen város, melynek utczájára, nincsen utca, melynek szögletére ne jutna egy-egy csonka lős, ki jogosan fordulhat hozzánk kérő szavával: „Adjatok, oh adjatok, a mit Isten adott!!!“

Halljuk meg a szót, és egy pohár egrirel több vagy kevesebb: írjon kiki a gyűjtő ivre nehány fillért. A sok fillérből forintok növekednek s az 18489-iki hónapéket betegsegélyző és temetkezési együleté képpé teendjük a nyomorral küzdő agy honvédek segélyezésére.

Ez egyesületnek gyűjtőívei hatóságoknál, egyesületeknél hónapok óta hevernek; egyebek között öz Selmeczbánya sz. kir. bányavárosánál is; ámde itt nem a közöny tette iratárba, hanem az figyzeret. Igazolja ez állításunkat e határozat:

„Bár a város közönsége mindenkor zívén vérelt a szabadságharcz bajnokainak ügyét és sorsát, s így, ha jelenleg is újabb gyűjtés rendeltetének el, bizonyára nem lenne közönségünk hütelen a mulhoz s önmagához, — de tekintve azt a majdnem elviseletelen terhet, melylyel a számos gyűjtés e város társadalmára nehezedik, ezuttal a gyűjtést elődázandónak tartja e városi tanács

s azon véleményének ad kifejezést, hogy ez alkalmasabb időben, például Marezzius 15-én fogatosítottassék. Mi végből a gyűjtő iv iratárba teendő, a nyilvántartással, illetve a gyűjtés eszméjének annak idején való fölleveletésével a jegyzőség bizatván meg. Miről, a honvédség egyület elnöksége átirattal, a jegyzőség pedig végzéssel értesüljön. Selmeczbányán 1886. Deczember 17-én *Oroszsky Vilmos* polgármester.

E végzéshez képest a gyűjtő iv most kikerült az akták közül s a gyűjtés eredményében bizonyára nem fog eszalódni a nemes város tanácsa.

Szolgaljón e határozat követendő példátul egyebeknek mindnyájunknak. Ha követjük, egyik legszentebb kötelességünknek felelünk meg, méltóan a Marezzius idusához. V.

Jelentés

Turócvarmegyei közigazgatási állapotáról az 1886. évben.

A közigazgatási bizottság februárhavi ülésén felolvasta **Velits Alajos**, közigazd. előadó.

Tisztelt Közigazgatási Bizottság!
 Nem minden elfogultság nélkül fogtam tollat e zárlatés megírásához oly intézmény képviseletében, mely felett annak megteremtője kimondta a halálos ítéletet.

A közigazgatási előadók intézményének szükséges vagy szükéglétlen voltát elemezni nem szándékom, mert Ciceró pro domo sua szólásnak látszatok, — és nem is hivatásom annak érdekében ezen tisztelt testület polemia által untanni. A köteleesség teljesítése tudatában azonban meg nem tartóztatnom magamat e vármegye közigazgatási viszonyairól némelyeket megjegyezni; habár ezen felszólalásom Sybilla utolsó könyve lesz is.

Turócvarmegyei közigazgatási viszonyai az 1885. év lezartását beadott jelentésem óta nem hogy előnyösen változtak volna, de szembetűnőleg hanyatlottak. A földmívelés

versenyképessége az általános elszegényedés és pénztelenség miatt lehalcs, és a földmívelés hanyatlása mellett az ipar és kereskedelem felvirágozása nem képzelhető.

Ezen megye gazdaközbőségének anyagi hanyatlása nem mindig, bár sajnos sok esetben igen is, egyéni hibákban keresendő. A gazdák eladósodásának nem ritka esetekben a kényszerült adósságéssinálás az oka, de annál gyakoribb a könnyelműség okozta eladósodás, a pénznek váltó útján a túlsók pénzügytelenség méreg drágán bár, de könnyű beszerezhetése, a váltósvindli és csalás sok esztentátát juttat tönkre, még olyanonak is, kik, még melletti e megyebel pénzügytelenség létesítétek volna, jólétek örövendetek.

A mai viszonyok közt a földmívelés a 8 százalékat kamatlatát a legnagyobb szorgalom mellett sem bírja meg, holott a megyebel pénzügytelenség kamatlatá még a 8 százaléknál is drágább; mert, ha valamely pénzeszerő kölcsönt vesz, például 1000 frtot, azt birtokára betablatzatja, előre kell a költéséget viselni, a belyeg, a betablatzási ítétek, az ügyvéd, ki a betablatzási eszközi körülbelül 50 fit; a pénzügytelenség a kölcsön felvételénél a felévi 8 százalékat kamatot, tehát 40 frtot levon. Az illető tehát, ki 1000 frtot kölcsön akar venni, kap körülbelül 900 frtot és attól fizet 80 frtot kamat fejében felévi előleges részletekben, tehát 8 százaléknál is többe. Már pedig legjobban rendezett gazdaság sem képes birtokából 8 százalékos jövedelem kimutatni, a kamattelher felülmulvón ekkép a tiszta hozamot, a deficit a napfénynél is világosabb. Már pedig oly háztartás, melynek évi számadása deficittel záródik, azt évről-évre fokozva, kimaradhatlan a tönk.

A földmívelőnek ily szorult viszonyai mellett az ipar és kereskedelem virágozása nem képzelhető és az általános elszegényedés napról-napra érezhetőbb lesz. Ha pedig az egyéni állapotok ily szomorú képet tárnak elénk, az egyetem t. i. az állam is meg

TÁRCSA.

A törvénykezési párviadalokról.

Írta: Dorteák Gyula.
 (Végő.)

De nemcsak békéltetők közbenjárására történhetett egyezkedés, mely aztán a bíró hozzászólása alá vettettek, de pl. Franciaországban az ottani bizonyító eljárás szerint a törvényszék a bajvívás minden stádiumában (kezdet, folymat, vagy vég-felé) közbeszólatott, s ha javában folyt is a küzdés, az félbeszakítható s felszólítható a küzdőket, akarnak-e egyezkedni. S a menyiben ez a felek szabad akaratától függött, t. i. egyezkedni, vagy nem, igen ügyeltek arra, hogy a vívók állásukat és helyzetüket szigoruan fenntartsák, hogy így, ha az egyezkedés meg-hírsúlna, a küzdelem folytathatassék, mig el nem döntették. (Itt kissé különösnek tünik fel előttem az, hogy — bár a bíró belezegéséttől függött az egyezkedés utáni új ítélet, mégis a felek felszólíttattak a törvényszék által az egyezkedésre. — Mi történt az esetben pl. ha az egyezkedés létrejött s a bíró azt nem acceptálta; kellett e ilyenkor folytatni a bajvívást?)

A békéltetők hazai ordáliai bajvívásunk intézményében is előfordulnak és próbi víri

a nevük. Ezek hazai törvénykezési eljárásunk szerint nem voltak valóságos bírák, hanem a békés megoldás szószólói, közbenjárói az egyezkedés létrejöttének.

Németországban a törvényszékek még a 17. században is iparkodtak ily egyezkedést létrehozni. (Theilidigung) különösen pedig akkor, ha a büntetést valamikép menteni lehetett, vagy épen ha a vád tökéletesen menthető nem volt. Hogy az ily békéltetés sikere függött a törvényszék belezegéséttől, mutatja a német törvénykezési eljárás azon epizódja, hogy büntető pör ügyében a Theilidigung csak a törvényszék belezegésével jöhetett létre.

Nálunk divott a vívási díj fizetése, melyet a bajvívás végzetével mindkét perlekedő fél tartozott fizetni a bajvívási igazságszolgáltatásért. Jernéj követésének címzei e díjat, mely — szerinte — a bírói követelés, vagy megkövetéstől származott. Ily természetű lehetett a bírság néven ismert díj, melyet emléinknek »bírságium pacis duelli« címzeinek s épen e név utal a követéség néven ismert pördíjjal való azonosságra vagy legalább is közeli hasonlóságra. S nálunk a pördíjak az egész közepkor folymában igen magasak valának; a díj ilyenét fölesigazított quantuma minden lühetőség szerint a viszálykodó szellemének megszentetését czélozta. Volt rá eset, hogy ily pördíj alól fél is mentethetett az illető fél; ez azonban csak a

király v. a nádor hatalmában állott. Példát bírnak rá II Endre idejéből. Hector gróf és Márton mester felmentése ügyében, kiknek a bírság »királyi kegyelelemből« elengedtetett.

III. Az ordáliai igazságszolgálatás helye és ideje: A közepkori ordáliai igazságszolgáltatás szerint az ügy eldöntésére a törvényszék s a perlekedő-felek megjelentek a küzdterén; e küzdterét rendszeren magasabb hely, emberi kéz által emelt halom volt, mindig szabad ég alatt; magasabb azért volt e hely, hogy a törvénnytartó bírákat a nép láthassa. A halom közepén egy kis hely volt hol lühetőség a bírák számára készített sátor állott. Ily helyeket látni az egyes német falvakban. A sátor helye többnyire hársfa által jelöltetett. Honunkban Budán a király székhelyén, sőt az ország több más vidéken is voltak állandó bajvívási terelek. S ehhez homogen esetnek látszik lenni a külföld azon szokása, hogy az oly városokban, melyekben gyakorlatban tartattak bajvívások, ki volt jelölve a küzdőteret sövényvel és palánkkal körülkerített helysége, s ez elkerített hely többnyire kerek, tojásdad alakú vala; de más alakkal is bírtak a küzdőterek, pl. a frizeknél négyszög alakú volt.

Emnyit az ordáliai törvénykezés helyéről. Lássuk most részint azon időt, mely a bajvívás elrendelésének idejétől a megtartás napjáig terjedt; részint magát a speciális

bajvívás időt, t. i. hogy meddig kellett küzdeni, vagy meddig kellett a megjelent félnek a hiányzóra várakozni. Az elsőre vonatkozólag tudni kell, hogy a bírák, midőn valamely ügy ordáliai eldöntését határozták el, s erről értesíték a feleket, mindég oly szelles körü határidőt jelöltek ki a viadal megtartásáig, hogy az előkészületeket minden zaklatás nélkül megtehették a felek, akár személyesen szándékoztak küzdeni, akár viadortól által. De a határidő kijelölése még sem függött a bíró önkényétől, hanem bizonyos társadalmi elsőbbségi fokozat szerint volt szabályozva. Így például az önémet törvényekből (svab tukör) látnk, hogy a legmagasb rangú s egyszersmind lezszabadabb emberek (fejedelmek és főurak) társadalmi állásának még a törvénykezési — és büntetőjogi eljárásban is voltak előnyei, a menyiben bizonyos előnyben részesítettek a más személyek felett; ez előny abban állott, hogy a bajvívásra való felszólítás napjától hosszabb, és pedig hat heti időt kaptak az előkészületekre; mig az alsóbb rendű feleknek ez a 2 hét volt adva az előkészülésre.

Franciaországban s különösen Normandiában és Lotharingban 40 nap volt az előkészületekre kitűzve, melyet azon napról számítottak, melyen a kihívó és kihívott a bíróknak átadta a zálogot.

A mi a speciális bajvívási időt illeti, arra vonatkozólag egész rövideden, a meny-

fogja érezni ezen állapotnak súlyát. Ha az állam, az egyesek egyeteme, ezen állapotban nem segíthet, amint azt súlyos pénzügyi viszonyai mellett töle követelni nem is lehet, akkor nem marad más teendőnk, mint segíteni magunkon, amint lehet.

Ezen önégyelőt is csak egy módon véleményeznem eszközlhetőknek, és pedig nem egyesek isolált törekvése, egyesülés, társulás által. E módot, én mint eszmét mindenkor és mindenütt, ahol helyén volt, hangzatosn és gyöngye erőmhöz képest érte küzdeni el nem mulasztotam.

A közgazdasági tere az a társulás ott is, hol az anyagi viszonyok a miénknek sokkal előnyösebbek, nem eléggé ajánlható, nálunk pedig — igénytelen nézetem szerint létkérdés.

Ezen elméletem bizonyítására hivatkozom hazánknál sokkal kisebb államokra, mint például Belgium; Németalföld, Svájcra; ott a társulás következtében, a közgazdasági tere nagy a földművelés, akár az ipar, akár pedig a kereskedelemben elért eredményeklantas bizonyítéka állításomnak.

Tisztelt közgazdasági bizottság! Ezen fentebbi kitérés szorosan véve a közgazdasági előadó zárójelzetébe nem is tartozik. Ott csak a megyének az utolsó évben fennállott közgazdasági viszonyairól kellene jelentést tenni; de, mert szomorú anyagi viszonyaink ismeretese, igénytelen nézetem szerint nem létezéskürel, hanem orvoslásról kívánatos gyöngye erőmtől telhető útmutatást fejtegetni.

Midőn ezt szerencsém volt előhozni, el nem mulasztotam az által azon módot is jelezni, mely az imént fejtegetett társulást eredményezte. Igénytelen nézetem szerint az országiszerke megalakult és több helyen, például Békésvármegyében, sikeresen működő gazdasági egyesületek hivatvák az ügyet útmutatólag felkarolni. A magas kormány, mint eddig, úgy reményem, ezentúl is a lehetőséghez képest segíteni fogja a kezdeményeztet igyekezetet. Ne várjunk mindent, de kezdeményezést sem a magas kormánytól, fogjunk hozzá buzgóan, kitartással és az eredményt el nem marad. Megyénk területén is megalakult egy gazdasági egyesület, ez igénytelen nézetem szerint a mutatkozó új akaratot felhasználva, lendületre ébreszethető szunnyadó erők felbresszése által a közreműködést és a kitartó munka biztosítani fogja a sikeres eredményt.

A lefolyt 1886. évi folyamán a megyei közgazdasági tere tudommal nem történt semmi, amit e helyütt felhozni szükségessé lenne. Hivatalos levelezéseim a múlt évben meghaladják a hetvenet, közte érdemleges jelentés a nm. közgazdasági miniszteriumhoz 21.

Végre miután a közgazdasági előadók intézményének beszüntése klátásban van, ha a közgazdasági magas kormányhoz ezen beszüntetéshez való hozzá járulásához az országos pénzügyi szomorú állapot vezette, és

ha ez intézménynek fenállását érdekeink előmozdítására szükségesnek tartja, én hazafői kötelességemnek érzetében szegény házi viszonyaim mellett is nyilvánlatkozatom, hogy ezen tisztet az úgy is eséklyé és saját kész kiadásaimat is alig fedező 200 ftos tisztelettel végmóvása után is megtartani és mint eddig teljes erőmből igyekezetem a reám bízottak lelkiismeretesen elvégezni, úgy azt ezentúl is a legnagyobb buzgalommal teljesíteni hazafői kötelességemnek tartandom.

Ha pedig érintkezésem a tisztelt közgazdasági bizottsággal működésének utolsó tényle lenne, fogadnák működésem ideje közben tanúsított szives jóvoltokért halás köszönetem kifejezését.

H I R E I N K.

Árvából. A farsang utolsó napjai is lezajlottak. Megyénkben Alsó-Kubinban és Trszentán nagyobb mulatság is tartottat a farsang befejezéséül. A székváros polgársága február hó 20-án tanzuligamlat rendezett, mely vidám hangulatban folyt le és tartott reggelig. Trszentán pedig ugyane napon a műkedvelők társasága három kis vígjátékot adott elő, mint onnan írják nekünk — nagy tetszés közt. A színi előadás után táncmulatság következett, mely szintén népes és látogatott volt és a jelenlévők feszelen jókedvvel és élénk hangulatban késő reggelig mulattak.

A népfölkelésitörvény életbeléptetésén megyei hatóságaink nagyban tevékenykednek. A népfölkelési tisztai állásra aspirálók eléggé szép számmal találtak megyénkben. Február hó 26-ig tüzett ki a határidő a kérvények benyújtására.

Raddlinsky Ignác alsó-kubini ügyvédet súlyos és pótolhatatlan családi veszteség érte. Neje, született Szvoboda Anna asszony február hó 26-án jobblétre szenderte. Hosszas és kínos betegség gyötörte a boldogultat, annál inkább gyötörb, mert az orvosi tudomány nem segíthetett a bajon, mely biztos halált hozó volt. Békésen túrta a boldogult nagy szenvedéseit. Kimutalt általános volt a részvét. Végös tisztessége február hó 28-án ment végre a r. kati. egyház szertartási szerint általános részvét közt. Az önkéntes tüzölő-egyesület, melynek a megboldogult férje főparancsnoka, testületileg jelent meg, úgy az ügyvédő kar is. Mindkét testület díszes koszorút helyezett az élte virágok korában elhunyt művelt lelkü és widám kedélyű hölgy koporsójára. Számsosan: családok és egyesek is megkoszorúzták a koporsót. Legyen könnyű a boldogult felett a hant! Nyugodjék békében!

Február hó 28-án Rózahegyi kir. törvényszék fapapir-lemezgyár részvényesei rendes közgyűlést tartottak, melyen megyénkbeli is többen vettek részt. Így a többi közt ott volt Mesko Dezső megyei ellenőr is,

burgnak, habsburgi Rudolf Frankfurtrak, bajor Lajos 1332-ben Dortmundnak, IV. Károly 1335-ben Worms városnak adja e jelentős kiváltságot a bajvívás alól.

Hogy egyes ember felmentette a bajvívás alól, nem említették. S így a filmentés kiváltságának a priori kellett bizonyos osztályok bírtokában lenni. Az említett egyezkedés bírói helybenhagyása esetében természetesen a bajvívás nem állott be.

V. Az ítéletek.

Ha a bajvívás megtörtént, a bűnösnek talált félre büntetést szabtak a bírák. A német jog szerint, ha valódi lett a legyőzött, azzal bűnhődött, a mit a vaddaltra szabnak vala, ha az győzött le. Franciaországban, ha gyilkolási eset forgott fel, a legyőzött felakasztott. Említettük, hogy az ordaljai bajvívás az ügyet végérvényesen döntötte el; tehát a peres úgy érdemleges elintézt nyert; de ezen kívül az úgynevezett incidentiak (ellenbeszéd) és interlocutoriák (viszonzalás) is elítéltettek bajvívás folytán, s az, ki a bajvívásban legyőzöttet, a pör lényegét nem mindig vesztette el, mert pl. volt rá eset, hogy egy interlocutoriumért vitytak, s a legyőzött akkor csak ezen interlocutoriumot vesztette el.

Nálunk bajvívás által vagy anyagi érdekeket érintő ügyek vagy erkölcsi jellemű perek intézettek el. Franciaországban pl.

ki mint a felügyelő bizottság elnöke kimerítő és teljes képet nyújtó jelentést olvastat fel magyar nyelven. Ebből megtudtuk, hogy a társaság ügye szépen fejlődik — hogy jövőéhez nagy reményeket fűzhetni. — A közgyűlés a felügyelő bizottságnak és elnökének köszönetet szavazott buzgóságukért és Mesko Dezső urat egyhangulag ismét megválasztotta a felügyelő bizottság elnökéül.

Boldis Ignác a töröz-szentmártoni állami polgári iskola érdemes igazgatója s az ottani magyar dalegyesület karnagya az alsó-kubini magyar dalegyesület kedves és becses emlékekkel ajándékozta meg. »Postadala« cím alatt megzenésítette ugyanis Tompa egy hasonló című költeményét és a zene szerzeményét az alsó-kubini dalegyesületnek dedikálta. A dalegyesület lekötelezett a testvér egyesület derek karnagjának e szép figyelméért; az eredeti kéziratot irattára számára megőrizi s a szerzőnek szives figyelméért köszönetét nyilvánította. »Postadala« egy példányát Székely Adolf kinstári főerdész díszesen lemosolta s e díszpéldányt a dalegyesület Szmrecsányi György elnöknek szives figyelmé feléül felajánlja.

Öz v. Dobák Anna, Dobák József, az árva uraldommal joggyűjti igazgatójának özvegye f. hó 2-án rövid betegeskedés után meghalt. Hosszu életkort futott meg a boldogult, ki gondos és szerető anyja s nagyanyja volt és takarékos háziasszony. Egy fi gyermeke és öt unokája siratja. Temetésé a hó 4-én, pénteken ment végre. Nyugodjék békében!

Mához egy hétre; márczius hó 13-án tartatik meg Alsó-Kubinban az ottani polgári iskolai tanstestület által rendezni szokott népszerű felolvasó estélyek közül ez idén az utolsó. Úgy a felolvasás mint a műsor többi száma érdekesnek ígérkezik.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a pokrávisz állami elemi iskolához Mesko Jenő középponti szolgabíró gondnoksági elnökül, Dortsák Gyula állami polgári iskolai és Kirschmayer Győző állami elemi iskolai tanítókat pedig gondnoksági tagokul kinevezte.

Kiszely úr, a rózahegyi kir. törvényszék elnöke nyugdíjartott. E hír megynéket különösbbeben is érdeklí, a mennyiben köztudomás szerint az Árvmegyé területén lévő járásbíróságok a rózahegyi kir. törvényszék területéhez tartoznak; de főleg érdeklí az ügy megyénket azért is, mert kiváló fontosságú dolog, hogy a jogi tudományokban képzett s a törvénykezési ügyekben jártas új férfi álljon élen, kit képesség és ügyszerezet, nagy műveltség és hazafiság jellemze. És értesülésünk szerint a leendő elnök új férfi, ki mind e kiváló tulajdonságokat egyesíti magában. Valóban tapintatos és helyes választás lesz, ha bekövetkezik az, a minek híre kelt. Egy törelvök, egy lelkes, egy művelt lelkü egyén érdemeinek méltány-

lása lesz az. Hogy a kismélt férfi éppen anyagi egybebeli, annak mi itt csak annál inkább örvendezünk.

Liptóbl. Porubszky Jenő, a bobrói kerület orsz. képviselője a rózahegyi törvényszékhez elnökök nevezetteti ki.

»A Leszámolás előtt« cím alatt a »Felvidéki Híradó« f. évi 6-ik számban megjelent cikk végén kifejezett készség tek, mely szerint ezen becses nap zivészen vesz tudomást a pénzintézetek részéről jótékony cselekedő történt adományozásokól, ti. zeleltetés igénybevételevel van szerencsém az igen tisztelt önközöséghez a rózahegyi Hitel-egyesület*) az itteni róm. káth. elemi népiskolák szegény tanulóit iránt gyakorolt jótékonyágáról az igen tisztelt Hitelügyelet iránt sajátmagam és a szükséges tankönyvekkel ellátott szegény tanulókat forrón táplált halaja kíséretében értesíteni. A fent említett Hitel-egyesület ugyanis itteni plebánuskodásom harmadik évében már harmadszor járult a szegény tanulókat számára megszerzett tankönyvek költségei fedezéséhez úgy összegegel, mely az ezidevőli már 50 szaz; öven forintot tesz ki. A nemes test maga-magát dícsérvén, én csak kedves kötelességemet teljesítem, midőn ezen jótékonyágnak szép híret nyilvánosságra hozom. — Ezen alkalommal halás köszönetet mondok Strausz Márk úrnak, ki fia, Strausz Bernat elhalhalozása alkalmából a rózahegyi róm. káth. szegények részére 50, szaz; öven forintot adományozott, mely összege 25, nálam feljegyeztet s az adakozó iránt legbensőbb halával eltelt szegény közt osztottat szét.

Rózahegy, 1887. márczius hó 4-én.
Dr. Kurimszky Antal,
prijópt plebános.

Zólyomból. Általános a panasz a selmeczbányai m. k. dohánygyár készítményei ellen. Az ott készült szivarok utolsó időben valóban élvezhetetlenek. — ha egyáltalában m. k. szivárnál élvezetlő szó lehet.

(J—ch). Február 26. »Egy év Velencében«. Látványos operette 3 felvonásban. Iratták Zell és Gené. Zenéjét szerze Strausz. E kiváló operette végre nálunk is színe került; a felvidéki színtársulat bevallotta régi ígéreiteit, s előadta szízlőlt há előtt. A mi a librettó illeti, az szépség dolgában nem verszeny a szerzők más művelől pl. a koldusdalkakkal, bár elms fordulatokban, s így fogásokban, a melyeknek kiválóan az operette ad helyt, itt sincs hiány. Zenéje pedig, — hogy többet ne mondjunk — Strausz-zene, melynek egy-egy részlete még sokáig kedvezene lesz a közönségnek; ilyen Caramello s Anina első felvonásbeli kettőse, Caramello barcollója, a második felvonásbeli quartette, vagy a harmadik felvonás elején leelő kerengő. A színtársulat a betanulást jól végezte, a miben a buzgó karmesterek, Santroch urnak van kiváló érdeme. A szereplők közül kiválnak Lorándy s Rajner, kiknek a szerző bőven osztogatá kincseit, ezután Perzel és Kiss. Polgárnak is jutott egy énekszerpel. Papogoda; szakácsdalat a közönség nagy tetszéssel fogadta, s meg is újratáta. A kiállításnál színeszínk — talán 2—3 costumtel le számítva — újat nem produkáltak, de ez nines is módjukban, valljuk meg őszintén; a rendezés érdeme különben Lorándi illeti, ki bizonyára nem mindennapi fáradsággal tanította a sok statístát a lámpatánczra, a melynél azonban egy kis mérséklet épen nem lett volna felesleges. A darab még háromszor kerül színe. Utoljára mint Lorándy jutalomjátékaképp »A tudós betyár«, beszerzebányai ismeretlen szerzőtől. Mint halljuk, nem sokára színe kerül a »Ördög pillái« is, melyre az előkészületek már folynak.

Besztercebányai Szinész et. Csütörtökön márczius 3-án Polgár Károly jutalomjátékaképp »A tudós betyár«, eredeti népszínműt 3 felvonásban. Helybeli szerzőtől. Az utóbbi megjegyzés elég számos közönség esalt a színházba, úgy hogy a társaság kedvtel tagja Polgár ez egyszer jutalomjátékaképp meglehetett elégedve. A jutalomjáték pártolat valóban meg is érdemelte a darab azonban, akárhány lelki ismeretét terhelí a szerzőség, irgalmatlan rossz crime a tartalom nem féle összefüggésben sincs. Harmat Jancsra minden egyéb felől jobban illik, mint a tudós annak idején uradalmi tiszt volt sikkasztván, a bűn útjára tért, ked-

nyiben már előbb tárgyalva volt, csak azt említettük meg, hogy a kuzdelem alkonyatig folytatottat; s ha az egyik fél meg nem jelent volna, a jelenlévő ellenfél az esztharang megkondulitgá várt rére a kuzdéter sátorában s az úgy részére elődöntököt tekintett. De történtek felmentések is a párvialdal alól, szofjunk erről is röviden.

IV. Felmentés a bajvívás alól.

A középkorban a külföldön gyakori azon kedvezmény, hogy egész osztályok vagy városok felmentettek a bajvívás kötelezettsége alól. Így pl. a freiburgi városi törvény már 1120-ban (43 fej. Stadtrecht) azt rendeli, hogy a városbeli az idgenekkel csak akkor vinyon, ha a városi önként akarja ezt.

Eduárd angol király, a gelderni, pictoriai, arverni, grófk több városnak adják a kedvezményt, t. i. a bajvívás el nem fogadásának jogát az azoktól való felmentés jogát.

A német császárok pedig ezzel ellentétesen nemcsak egyes városokat, de egész kerületeket is felruháltak azzal, hogy külön bajvívási törvényeségeket állítsanak fel. Ilyenek voltak: a sváb, Halle Würzburg, Anspach városok, a Nürnberg városgrófság, melyek mindegyike a benne tartott nagy számú bajvívási eljárásról lett híres.

Említett talánuk még a bécsi polgárokról is mint olyanokról, kik a bajvívás alól fel voltak mentv. II. Frigyes Régens-

*) Rózahegyen két pénzintézet van: a »Hitel-egyesület« és a »Takarékpénztár«.

a földmívelés ipar és kereskedelemügyi — ministerium által a közmunka és közlekedési miniszterrel egyetértőleg az 1885. évi December 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet 87. §. alapján a különleges törvényes következésekre való figyelmeztetéssel ezenel felhívja, mikép a jogcsigányaira vonatkozó engedélyt, hozzája, az illető szolgabírák útján f. évi augusztus 1-ig mutatassák be, vagy ugyanezen határidő alatt írásban igazolják, hogy vízümveik az 1886-ik évi január 1-től háborítatlannal fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék, és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találattak volna.

Ezen bejelentési illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyt igénylő vízi munkálat tulajdonosára, következőképen minben öntözési, lecsapolási, ármentesítési, folyó szabályozási, ipari és egyéb vállalatokra egyaránt kiterjed; — e tekintetben kivételt csupán azon szabályozási munkálatok képezvén, melyeket az állam közérdekéből létesített s melyek ennél fogva magán tulajdont nem képeznek.

Az e részbeni bejelentések helyegmentesek

Szntmiklós, 1887. évi feb. hó 22.

Audaházy
alispánu.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az 1887. évi márciusz hó 31-ik napján d. e. 9 órákor Körmözbányán a 279. számú házbau alóli kir. közjegyző által megtartandó nyilvános magáo árverésen árverés alá bocsátának a Körmözbányán 1886. évi október hó 9-én elhalt Pehatsek Alajos hagyatékához tartozó és Schöndler Karoly névű Pehatsek Adél és társai tulajdonát képező Körmözbánya város határában fekvő, a körmözi 307. sz. tjkében A 7-724. hr. az 297. öszz. 723. 725 és 726. hr. és 296. öszz. szám alatt foglalt házak, kertek, udvar és a belsősegen fekvő öszsz

felülépítmények 0090 forint; az A 7-956 hr. és 498. öszz. szám alatt foglalt ház, udvar kert és felülépítmények 800 frt. az A 7-1050 hr. szám alatt foglalt szántó és rét 820 frt.; az A 7-1055 hr. szám alatt foglalt rét és 1056 hr. szám alatt foglalt szántó 180 frt. az A 7-1094. hr. szám alatt foglalt rét 1100 frt. az A 7-1053 hr. szám alatt foglalt szántó és 1054. hr. szám alatt foglalt rét 200 frt. és a körmözi 100. sz. tjkében foglalt a Banya-Kiesztár tulajdonát képező 10474 hr. számú réten álló esztír felülépítmény 350 frt. bees illeték kifizetési árón.

Arverelui szándékozók kötelesek a beeső 10 százelektől vagyis 600 frt. 80 frt. 82 frt. 18 frt. 110 frt. 20 frt. és 35 frt. keszpen-been vagy ovadekesei papírokban bankapénz és kötér fejeiben alóli királyi közjegyző kezébe letenni.

Az ingatlanok telerentesen adanak el. A szóródási és bekebelezési költséget és átruházási illetéket vonák felettük. Egyéb árverési feltételek alóli kir. közjegyző irodájában meg tudhatók.

Körmözbánya 1887. márciusz 1-én.

Bánu Elemér
kir. közjegyző

3044. szám
tkvi 1886.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tszrmártoni kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy tkvi Dulla Mária végrehajtatonak Duchaj Trukeje György végrehajtást szenvedő önlön 1059 rubel töké követelés s jár. iránti végrehajtsi ügyében a beszterezseányai kir. törvénysek (a tszr mártoni kir. járásolrosajg területén lévő Blatinca községében fekvő

1. a blatincei 128. szám tjkében A 1 1-5 7-89 § I és § 1-4 sor szám alatt foglalt ingatlanokból Duchaj Trukeje Györgyöt B. 4. alatt fel részben illető jutalékra, és a blatincei határában nevezett megillető urbíri erdő és legelőre 714 frt.

2. a 213. szám tjkében A 7-1 sor. szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 6. tétel alatt egynegyed részben illető jutalékra 14 forintban.

3. a 217. szám alatt tjkében A 7-1 sor szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 1. tétel alatt egynegyed részben illető jutalékra 16 forintban.

4. a 221. szám tjkében A 7-1 sor szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 6

tétel a: egygyoalead részben illető jutalékra 10 forintban.

5. a 222. szám tjkében A 7-1 sor szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 6 tétel a: egygyoalead részben illető jutalékra 12 forintban.

6. a 350. szám tjkében A 13-68 sor szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 8 tétel alatt egygyoalead részben illető jutalékra 146 forintban.

7. a 358. szám tjkében A 11-2 sor szám alatt foglalt ingatlanokból feintit B. 4 tétel alatt egygyoalead részben illető jutalékra 15 forintban.

8. a 360. szám tjkében A 7-1 sor szám alatt foglalt ingatlanból feintit B. 3 tétel a: egygyoalead részben illető jutalékra 11 frt. 50 kranban.

9. a 361. szám tjkében A 7-1-3 sor szám alatt foglalt ingatlanokból feintit B. 3 tétel alatt egygyoalead részben illető jutalékra 95 forintban.

10. a 363. szám tjkében A 11-71 § 1-3 § 6. 7. sor szám alatt foglalt ingatlanokból feintit B. 17 tétel alatt ^{1/3} részben illető jutalékra 70 forint, és

11. a 384. szám tjkében A 7-1-2 sor

szám alatt foglalt ingatlanokból feintit B. 5. tétel alatt 491200 részben illető jutalékra 15 frt 50 kranb ezenel megállapított kikifisási árban az árverést elrendelt és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi Május hó 11-ik napján delelotti 10 órákor Blatinca községében a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikifisási árón a föl is elarutni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan beesárának 10százal. készpénzben vagy az 1881. LX. t. ez. 42 §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékkepes értékpapírban a kikifiltött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. ez. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezesérről kiállított szabályszerű elismervényt átsegaltatni.

Kelt Turóc-Szent-Mártonban 1886. évi. December hó 15. napján.

A tszrmártoni kir. bíróság mint tkvi hatóság

Dávid
kir. aljúrő.

A legjobb kávépótlék
Manila-Velím
vörös dobozokkában jeggyel.
Velími világkávé
faládcsokkában földtekel.
Fügekávé
ezukorsóivég alakban és a
legfinomabb csokoládok
neví
Chocolat Velím
a velími részvénytársulat gyáraiból
Prágában.
Kaphatók minden füszerkereskedésekben.

ifj. Brandl Ant. Sopronban
ajánlja törvényesen védett
A. BRANDL'S GICHTMILCH
szerét mint legjobbát és legbiztosabbat a köszvényhajok ellen; melyről számtalan köszvénynyilvánítás és bizonyítvány érkezett be. — Egy-egy nagy üveg ára 85 kr.
Kaphatók még a következő különlegességek:
Brandl A. unicuma lovak számára 1 frt 40 kr. üvegenként.
Soproni marhapor — 40 kr. csomagonként.
Brandl lópatá-kenőese 1 frt 20 kr. dobozonként.
Elárusítók megfelelő engedelményben részesülnek.
Főelárusító ifj. BRANDL A, Sopronban.
A legjobb drogista üzletben kapható. — Hamisítások ellen óvunk megrendelőinket s figyelmeükbe ajánljuk névjegyünket és aláírásunkat.

A „Selmeczbanyai Híradó“
KÖNYVNYOMÓJA.
Van szerencsénk a nagyérdemű község becses tudomására hozni, hogy nyomdánkat egészen újból szereltük fel, el vagyunk látva a legjobb s legdivatosabb betűkkel s így képesek vagyunk bármiféle nyomtatványt a legdiszesebben kiállítani. Tisztelt megrendelőinket ölesőn s pontosan szolgáljuk ki. Turóc-Szt. Mártonban a „Selmeczbanyai Híradó“ nyomdája.

Önkéntes eladása
Péterin (Predaján) Zólyom megyében lévő ingatlanok; öszszesített nagy birtok lakház több épületekkel, örölmalom két köre, és fűrészde sóha be nem fogyó vizet és kertek. A malomház tekevése bármely gyár felállítására alkalmas. Ezen ingatlanok külön-külön is megvehetők, vagy bérbe vehetők. Közlekedé értesítést ad
— 3 —
Pejko Zeno
VIII. gym. oszt. tanuló Beszterezseányán.
KIS HIRDETÉSEK
Egy jó kranban lévő zongora a helyiség szük volta miatt szabad kézből jutányos árón eladó Selmeczbanyan. — Bövebbet a kiadó hivatalban Selmeczbanyan. — 3 —
Egy 4 és 2 szobás lakásból álló ház f. évi Május hó 20-ától kezdve bérbe adó és pedig eszterl a mellette lévő kerttel együtt is Selmeczbanyan. — Bövebbet e lapok kiadójánál Selmeczbanyan.

Meghívás!
A selmezi népbank 1887-ik évi márciusz 17-én dclütán 3 órákor az intézkedésiülésében tartja rendező közigyűlést, melyre a tisztelt részvényesek tisztelettel meghívattak.
A közigyűlés tárgysorozata:
1. Közigyűlési elnök és jegyző választása.
2. A meghatalmazások vizsgálatará kiküldött bizottság jelentése.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és ajánlatai.
4. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
5. Az ügyész és egy czéggjegyző választása.
A meghatalmazások f. év márciusz 17-én d. e. 11 óráig a népbankban adandók.
— 2 —
Az igazgatóság.
Selmeczbanyan Sztankay F. gyógyszerárban.
Főraktár Budapest, Török J. gyógyszerárban.
Kiadó a „Selmeczbanyai Híradó“ könyvnyomója.